

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**
**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

**Реалії та перспективи соціально-
економічного розвитку під час війни**
**Realities and prospects of socio-economic
development during the war**

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

Міжнародна науково-
практична конференція

Реалії та перспективи соціально-економічного розвитку під час війни

Матеріали

8 листопада 2024 р.

м. Черкаси, Україна

International scientific
and practical conference

Realities and prospects of socio-economic development during the war

Proceedings

November 8, 2024

Cherkasy, Ukraine

Реалії та перспективи соціально-економічного розвитку під час війни : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень (Черкаси, 8 листопада 2024 р). Research Europe, 2024. 154 с.

До збірника ввійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Реалії та перспективи соціально-економічного розвитку під час війни", яка відбулася 8 листопада 2024 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська, англійська та німецька.

Публікується в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та публікуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

**Research
Europe.org**

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

© Східноєвропейський центр
наукових досліджень, 2024

© Research Europe, 2024

Офіційний сайт: researcheurope.org

Realities and prospects of socio-economic development during the war : proceedings of the International scientific and practical conference / Eastern European Center for Scientific Research (Cherkasy, 2024, November 8). Research Europe, 2024. 154 p.

The collection includes the proceedings of the International scientific and practical conference "Realities and prospects of socio-economic development during the war", which took place on 8th November 2024. The collection is aimed at scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the wider public.

Working languages of the conference: Ukrainian, English, and German.

Published in the author's edition

The collection's proceedings are presented in the author's edition and published in the original language. The authors of published materials hold complete responsibility for the precision of facts, proper nouns, quotes, statistical data, industry terminology, and other information presented.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, it is mandatory to cite the authors when using scientific ideas and materials from this collection.

**Research
Europe.org**

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

© Eastern European Center
for Scientific Research, 2024
© Research Europe, 2024

Official website: researcheurope.org

ЗМІСТ
TABLE OF CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА
SECTION 1. ECONOMICS

Грицина Л. А., Харун О. А.

Наукова аргументація у методологічній системі економічної науки. 11

Захаров Д. С.

Реалії та перспективи соціально-економічного розвитку громадського транспорту під час війни. 14

Кобеля-Звір М. Я.

Гранти і пріоритети програми Європейської Комісії "Erasmus+" для освітньої галузі. 18

Кобилінський О. Ю.

Логістичні проблеми та шляхи їх вирішення на торговельних підприємствах під час війни. 21

Лесюк В. С.

Визначення та оцінка ключових показників конкурентного середовища аграрних підприємств. 24

Москвяк Я. Є.

Прогнозна аналітика у фінансах на базі ШІ: зміни підходів до оцінки ризиків і прийняття рішень. 26

Смолич Д. В.

Аналіз даних з використанням програмного забезпечення – важливий етап виконання дослідження діяльності неурядових організацій. 30

СЕКЦІЯ 2. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ
SECTION 2. FINANCE, BANKING AND INSURANCE

Buz, A.

Konzeptuelle Postulate der bimodalen Methodologie in der wissenschaftlichen Forschung internationaler Finanzen. 33

Єськова А. М.

Вплив фінансової грамотності на подолання упередження під час сприйняття економічної інформації суспільством в умовах кризи. 41

Кондрацька Н. М., Ярута Н. А.

Перспективи застосування штучного
інтелекту у галузі фінансів. 45

Маслов Р. Ю., Дмитрук Н. Ю.

Роль податкової системи у
фінансовій безпеці держави. 49

СЕКЦІЯ 3. МЕНЕДЖМЕНТ

SECTION 3. MANAGEMENT

Абушов Т. А.

Стан та перспективи розвитку транспортної
галузі в Україні як передумова відновлення
вітчизняної промисловості. 53

Вакуленко С. В., Білоцерківський О. Б.

Управління персоналом як складова
частина системи забезпечення якості. 56

Живко З. Б., Бойко Р. І.,

Грибань В. Є., Кравчута С. М.

Шляхи удосконалення процесу управління
фінансово-економічної безпеки підприємства. 59

Кас'ян Б. О.

Принципи стратегічного управління
ланцюгами поставок в умовах воєнного часу. 62

Кащенко К. Д., Миколайчук І. П., Сичова Н. В.

Дауншифтинг vs професійне вигорання
працівників в реаліях війни. 65

Kirian, O., Kononenko Y., Bezuhla, J.

Formation of program-target measures for management
of financial and economic activities of enterprises. 70

СЕКЦІЯ 4. МАРКЕТИНГ

SECTION 4. MARKETING

Гавриш Я. В.

Материнські блоги: масовокомунікаційний
та маркетинговий аспект. 73

Глитень С. В.

Соціальні мережі як інструмент
комунікацій під час криз. 79

Дерев'янюк М. С.

Маркетингові виклики та ризики для ЛГБТК+ бізнесу. 83

Овчарук Ю.

Скульптура як інструмент комунікацій та маркетингу. 87

Чорна О. Ю.

Інтеграція корпоративної соціальної відповідальності
в маркетингову діяльність агрохолдингу. 92

СЕКЦІЯ 5. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

SECTION 5. PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Бородіна Є. О.

Загрози та проблеми забезпечення
національної безпеки України у воєнний період. 96

Литвинюк Я. М.

Digital transformation as a catalyst for
combating corruption in public administration. 98

Шведа Н. М., Цируль М. Ю.

Особливості підвищення кваліфікації
держслужбовців в Україні. 100

СЕКЦІЯ 6. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

SECTION 6. TOURISM, HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

Іванова О. А.

Формування системи мотивації персоналу
готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах. 104

Stepanov, V.

State policy in the field of tourism. 106

СЕКЦІЯ 7. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

SECTION 7. AGRICULTURE

Джус Г. М.

Ключові аспекти розвитку сільських територій
на Прикарпатті у післявоєнний період. 110

Мороз О. С., Фурман В. М., Люсак А. В.

Моніторинг впливу доломітового борошна
на продуктивність та якість пшениці озимої. 114

Скрипник Н. В.

Вплив зміни клімату на поширення
інвазійних видів в Україні. 118

СЕКЦІЯ 8. ІНЖЕНЕРІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

SECTION 8. ENGINEERING AND TECHNOLOGY

Zakladnyi, O.

Advanced efficiency monitoring
of electromechanical systems. 121

СЕКЦІЯ 9. ПРАВО

SECTION 9. LAW

Наливайко І. О.

Соціальні стандарти в умовах зміни клімату:
правові аспекти соціальної захищеності в
епоху екологічних викликів. 124

Руденко К. В.

Визначення місця проживання
дитини під час воєнного стану. 126

СЕКЦІЯ 10. ПЕДАГОГІКА

SECTION 10. PEDAGOGY

Борачук С. В.

Основні загрози цифрової безпеки в освіті. 130

Марищук І.-В. В., Гораш К. В.

Впровадження освітніх інноваційних
проектів як наукова проблема. 132

Матвієнко В. О., Химич М. А.

Проблеми та можливості впровадження педагогіки
партнерства в сучасній освітній практиці. 136

Моложон К. О.

Аспекти професійної підготовки викладачів
природничих наук в умовах інтеграції української
освіти в європейський освітній простір. 140

Подоляк М. В.

Несвідома пам'ять у процесі вивчення іншомовних
слів з використанням флеш-карток студентами ЗВО. 143

Попова І. О., Чаусов С. В.

Вдосконалення професійних компетентностей
здобувачів-енергетиків при вивченні
теоретичних основ електротехніки. 148

2. Bui D., McDaniel M. Enhancing learning during lecture note-taking using outlines and illustrative diagrams. *Journal of Applied Research in Memory and Cognition*. 2015. Vol. 4. P. 129–135.
3. Butler A. Repeated testing produces superior transfer of learning relative to repeated studying. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*. 2010. Vol. 36, No. 5. P. 1118–1133.
4. Gathercole S., Baddeley A. The role of phonological memory in vocabulary acquisition: A study of young children learning new names. *British Journal of Psychology*. 1990. Vol. 81. P. 439–454.
5. Hanggi D. Differential aspects of visual short and long-term memory. *European Journal of Cognitive Psychology*. 1989. Vol. 1. P. 285–292.
6. Smith A., Floerke V., Thomas A. Retrieval practice protects memory against acute stress. *Science*. 2016. Vol. 354. P. 1046–1048.
7. Standing L. Learning 10000 pictures. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*. 1973. Vol. 25. P. 207–222.

УДК 378.147:37.013.42

JEL Classification: I21, J24, Q40

Попова І. О.,

канд. техн. наук, доцентка кафедри електротехніки
і електромеханіки імені професора В. В. Овчарова,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя

Чаусов С. В.,

канд. техн. наук, доцент кафедри електротехніки
і електромеханіки імені професора В. В. Овчарова,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ-ЕНЕРГЕТИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ

Українське суспільство і промисловість потребує не стільки великої чисельності фахівців-енергетиків, скільки фахівців з універсальністю знань. Тому головною метою модернізації освіти є посилення професійної підготовки

здобувачів, які були б здатні вирішувати виробничі, наукові завдання у тісному зв'язку із завданням збереження та збагачення людських цінностей. У педагогіці активно обговорюється проблема вдосконалення освітнього процесу шляхом використання компетентнісного підходу [1-3].

Розв'язання окресленої проблеми започатковане у працях А.Л.Андрєєва [5], А.В.Хуторського [6] І.О. О.В. Овчарук [7], О.І. Пошетун [8], Дж. Равена [9], та інших вітчизняних і закордонних педагогів-науковців.

Показниками професійної компетентності фахівця за [5] є: *професійна* позиція фахівця – система сформованих настанов і ціннісних орієнтацій, ставлень і оцінок внутрішнього та оточуючого досвіду, реальності і перспектив, а також власні досягнення фахівця, які визначають його діяльності, поведінки, спілкування, місце і роль в службовій діяльності і повсякденному житті; індивідуально-психологічні особливості – стійке поєднання різних структурно-функціональних компонентів психіки, які зумовлюють індивідуальність фахівця, неповторний стиль його діяльності, поведінки і втілюються у конкретних якостях професійної діяльності; акмеологічні інваріанти фахівця – внутрішні чинники, які зумовлюють потребу в активному саморозвитку, продуктивній реалізації творчого потенціалу в праці і просування до власних вершин досконалості у професійній сфері.

Проаналізуємо досвід підготовки здобувача-енергетика на прикладі теоретичних основ електротехніки (ТОЕ) і проблеми, у формування професійної компетентності здобувачів-енергетиків в процесі вивчення ТОЕ.

Професійна компетентність фахівця, в свою чергу, має наступну структуру: *загальнолюдська компетентність* (загальнокультурна, моральна, політична, соціальна, інформаційна, комунікативна, етична, екологічна, валеологічна); *загальнонаукова компетентність* (методологічна, теоретична, методична, дослідницька); *загально професійна компетентність* (загально фахова, економічна, технічна, правова, психологічна, педагогічна); *фахова компетентність* (технологічна); *функціональна компетентність* (стратегічна, менеджерська, управління суб'єктами та об'єктами діяльності, виконавча); *особистісна компетентність* (мотиваційна, ауто психологічна, регуляторна, адаптивна, навчальна).

Нова парадигма освіти щодо підготовки здобувачів-енергетиків має забезпечувати переосмислення досвіду їх підготовки, враховувати такі принципово нові підходи до її обґрунтування: розуміння необхідності обґрунтування методології формування професійної компетентності у

здобувача-енергетика у процесі його професійної підготовки у ЗВО; пошук адекватних теоретичних засад щодо дослідження педагогікою, психологією, філософією освіти, соціологією, інформатикою та юриспруденцією педагогічних явищ, які стосуються формування професійних компетенцій у здобувача-енергетика в процесі його підготовки у ЗВО; розуміння необхідності формування професійної компетентності здобувача-енергетика як під час навчальної, так і поза навчальної роботи; вивчення, систематизація і творче використання позитивного національного та світового досвіду підготовки здобувачів-енергетиків; зміна стереотипів щодо сприйняття особистості здобувача-енергетика та усвідомлення необхідності формування його творчої особистості й основних видів компетентностей; інноваційне уявлення про місце, роль, завдання і функції сучасного фахівця-енергетика в системі суспільних, виробничих і міжособистісних стосунків у системі енергетики країни; розуміння необхідності принципово-нової спрямованості педагогічних досліджень щодо підготовки здобувачів-енергетиків до професійної діяльності.

Дисципліна ТОЕ спрямована на отримання здобувачами інформації щодо електромагнітних процесів в електричних і магнітних колах постійного і змінного струмів та в електрообладнанні, яке працює на постійному і змінному струмі та перехідних процесах, що відбуваються в них під час роботи [10, 11]. Дисципліна зорієнтована на вивчення електромагнітних процесів у лінійних і нелінійних колах постійного струму, лінійних й нелінійних колах змінного струму та під час перехідних процесів в лінійних колах, необхідних для аналізу роботи електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного обладнання, відповідних комплексів і систем. Метою вивчення дисципліни є навчити студентів методам розрахунку у електричних колах, відповідних перетворень енергії, в засвоєнні основних понять та законів, пов'язаних з практичним використанням електричних та магнітних явищ при перехідних процесах в лінійних електричних колах, оволодінні методами аналізу і основами розрахунку перехідних процесів в електричних колах постійного та змінного струмів та умінню використовувати їх для вирішення практичних проблем у професійній діяльності.

Завдання дисципліни полягає у засвоєнні сутності фізичних явищ та фізичних процесів, які відбуваються в нелінійних електричних і магнітних колах постійного і змінного струмів, основних законів нелінійних магнітних кіл, математичного запису законів теоретичні основи електротехніки та

одиниць вимірювання електричних і магнітних величин; методам аналізу електричних і магнітних кіл та перехідних процесів в лінійних і нелінійних колах.

Для успішного засвоєння дисципліни ТОЕ необхідні знання, уміння й навички попередніх дисциплін: "Фізика" (розділ електрика та магнетизм), "Вища математика", "Електротехнічні матеріали". Під час вивчення ТОЕ здобувач-енергетик набуває наступні загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Основною фаховою спеціальною компетентністю здобувача-енергетика є здатність вирішувати практичні задачі із залученням методів математики, фізики та теоретичні основи електротехніки [12]. Результатами вивчення теоретичних основ електротехніки для здобувача-енергетика є: знати і розуміти теоретичні основи метрології та електричних вимірювань, принципи роботи пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики, мати навички здійснення відповідних вимірювань і використання зазначених пристроїв для вирішення професійних завдань; здійснювати аналіз процесів в електроенергетичному, електротехнічному та електромеханічному обладнанні, відповідних комплексах і системах; обирати і застосовувати придатні методи для аналізу і синтезу електромеханічних та електроенергетичних систем із заданими показниками; уміти оцінювати енергоефективність та надійність роботи електроенергетичних, електротехнічних та електромеханічних систем; вміти самостійно вчитися, опановувати нові знання і вдосконалювати навички роботи з сучасним електрообладнанням, вимірювальною технікою та прикладним програмним забезпеченням; застосовувати придатні емпіричні і теоретичні методи для зменшення втрат електричної енергії при її виробництві, транспортуванні, розподіленні та використанні.

Здобуття загальних і фахових компетенцій здобувачами-енергетиками компетентності здійснюється за рахунок вивчення теоретичного матеріалу на лекційних заняттях. Під час виконання лабораторних робіт здобувачі-енергетики опановують електротехнічні терміни, визначення та символи; суть фізичних явищ в електротехніці; формулювання та математичні записи основних законів теоретичні основи електротехніки; запам'ятовують одиниці вимірювання електричних та магнітних величин, співвідношення між ними; їхні умовні графічні позначення в електричних

колах; суть фізичних процесів в них, фізичні явища, які спостерігаються в електротехнічних пристроях, навчаються і вміють: складати принципові та розрахункові схеми електричних кіл, вимірювати основні електричні та неелектричні величини; експериментально визначати параметри трифазних електричних кіл синусоїдного струму та кіл несинусоїдного струму; визначати похибки вимірювань та розрахунків; самостійно здійснювати пошук потрібної електротехнічної інформації.

Отже, головним з принципів професійного розвитку здобувачів енергетиків визначено реалізацію компетентнісного підходу до розвитку їх фахової кваліфікації, що передбачає необхідність переходу від кваліфікації, яку фахівець-енергетик здобуває один раз і назавжди, до компетентності, яка дозволяє мобільно змінювати професійну діяльність

Список використаних джерел

1. Омельченко Л. М., Керницький О. М. Проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців енергетичного профілю у сучасних умовах. *Вісник КДУ імені Михайла Остроградського*. 2010. Вип. 3 (62), ч. 1. С. 169–171.
2. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів : монографія / за ред. Н. Г. Ничкало. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. 125 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 716 с.
4. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования. *Высшее образование сегодня*. 2003. № 5. С. 34–42.
5. Андреев А. Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа. *Педагогика*. 2005. № 4. С. 19–27.
6. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. *Народное образование*. 2003. № 2. С. 58–64.
7. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: Світовий досвід та українські перспективи. *Бібліотека з освітньої політики*. Київ : КІС., 2004. 112 с.
8. Пометун О. С. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. *Рідна школа*. 2005. № 1. С. 65–69.
9. Равен Дж. Педагогическое тестирование: Проблемы, заблуждения, перспективы: пер. с англ., изд. 2-е, испр. Москва : Когито-Центр, 2001. 142 с.
10. Попова І. О., Чаусов С. В. Освітні концепції у навчальному процесі здобувачів-енергетиків закладів вищої освіти. *Modern research in science and*

education : Proceedings of the 1st International scientific and practical conference (Chicago, 14–16 вересня 2023 р). С. 206–215.

11. Попова І. О., Чаусов С. В. Поєднання навчання та виробництва при підготовці здобувача–енергетика ЗВО. Innovative development of science, technology and education : Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference (Vancouver, 16–18 листопада 2023 р). С. 410–415.

12. Попова І. О., Чаусов С. В. Сучасні детермінанти розвитку soft skills випускників-енергетиків. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації* : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (31 серпня 2023 р). Переяслав, 2023. Вип. 96. С. 38–42.

**Research
Europe.org**